

กระนั้นลู๋จงก็คล้ายไม่ใส่ใจโดยสิ้นเชิง พุงเข้าไปร้องเรียกชายที่เดินออกมา เสียงดัง "พ่อ"

ชายคนนั้นยิ้ม ทว่าเป็นเพราะตุ่มหนองบนตาจึงทำให้ใบหน้าดูดูร้าย ล้าคอเขาเปล่งเสียงครืดคราดบาดหู ล้วงเงินห้าเหมา* ออกจากกระเป๋ากางเกง ยื่นให้ลู๋จงอย่างระมัดระวัง

ลู๋จงรับมาใส่ไว้ในกระเป๋าเสื้อของตนด้วยความดีอกดีใจ ทั้งยังตั้งใจ กัดคระตุ่มกระเป๋าสี้อด้วยกิ้วจะทำหาย ทันใดนั้นเขาก็ได้ยินเสียงคนเรียก ชื่อตนจากที่ไกลๆ ลู๋จงรู้ว่า เป็นอาต๋าข้างบ้านจึงตอบกลับเสียงดัง "อาต๋า"

"จงจื่อ ไปกันเถอะ"

ลู๋จงวิ่งไปทางประตูทันที ย่าลู๋รับเรียกเขาไว้ "จงจื่อ มาเอาไขไปให้อาต๋า ด้วย"

ลู๋จงวิ่งกระโดดโลดเต้นไปตรงปากทางเข้าหมู่บ้าน อาต๋ารออยู่ตรงนั้น แล้ว เขาเร่งความเร็ววิ่งเข้าไป ซูไซไ้ไกในมือขึ้น "อาต๋า ย่าให้นาย"

เด็กชายผู้ถูกเรียกว่าอาต๋าดูคิดว่าลู๋จงไม่น้อย เขารับไขไ้ไกไปปกเปลือ กัดกินสองสามคำก็หมด ซ้ำยังเสียนิวเหมือนยังไม่หายอยาก จากนั้นถึงค่อย พูดว่า "จงจื่อ ที่โรงเรียนอย่าเรียกฉันว่าอาต๋านะ ต้องเรียกว่าพี่ชาย"

ลู๋จงรีบเรียก "พี่ชาย" แล้วแหงนศีรษะถาม "พี่ชายหมายความว่าอะไรเธอ"

"พี่ชายก็คืออาต๋า อาต๋าก็คือพี่ชาย" บอกจบก็พูดเสริม "ที่โรงเรียนฉันคือลู๋เขา อยู่ชั้นประถมสี่ห้องหนึ่ง ถ้าถูกคนรังแกก็มาหาฉัน เข้าใจไหม"

ลู๋จงพยักหน้า ก่อนจะเรียก "พี่ชาย" อีกครั้ง

ลู๋เขาจูงมือลู๋จงเดินไปทางเมือง แม้ผีเท้าของเด็กในฤดูหนาวจะเร็วมาก แต่ระยะทางที่ใช้ไปโรงเรียนก็ยังคงเดินอยู่หนึ่งชั่วโมงครึ่ง

ลู๋เขาพาลู๋จงมาส่งถึงหน้าห้องประถมหนึ่งห้องสามแล้วค่อยไปห้องของตัวเอง ลู๋จงกอดกระเป๋าสี้อใบน้อยนั่งลงตรงที่ว่าง ออยากคุยกับเพื่อนข้างๆ แต่ก็เขินนิดหน่อย เลยได้แต่กอดกระเป๋าสี้อแน่นขึ้น

หลังเสียงกึงดัง คุณครูก็เข้ามาในห้องแล้วให้ทุกคนในชั้นไปยื่นเรียง

* เหมา เป็นหน่วยเงินพื้นฐานของเงินสกุลเหรินหมินปี้ (เงินหยวน) โดย 10 เหมา เท่ากับ 1 หยวน

ตามลำดับความสูงตรงระเบียบทางเดินนอกห้องเรียน จากนั้นก็เริ่มจัดที่นั่ง ลู้งถูกคุณครูดึงจากกลางแถวมาอยู่คนแรก เขาได้นั่งโต๊ะตัวแรกไม่ผิดไปจากที่คาดไว้ เพื่อนร่วมโต๊ะของเขาเป็นเด็กชายที่มีศีรษะ ดวงตา และใบหูใหญ่มาก คุณครูเรียกเขาว่าหยางหยวนหนาง

หยางหยวนหนางนั่งลง สูดน้ำมูก ก่อนจะถามลู้ง "หมดคาบนี้ฉันจะไปซื้อลูกอม นายจะไปไหม"

ลู้งลูบกระเป๋าเสื้อตัวเอง พยักหน้าบอก "ฉันอยากไป"

หลังคุณครูพูดว่าเลิกชั้น เจ้าถั่วน้อยทั้งสองก็จูงมือกันเดินไปทางร้านขายของชำ ลู้งถูกชนมขบเคี้ยวสารพัดอย่างทำเอาตาลาย เลือกอยู่นานกว่าจะได้มี่ยมห่อละสองเหมามาห่อหนึ่ง ด้านในมีมี่ยมสีแดงและสีเขียวอยู่อย่างละแ่่ง ลู้งนำมี่ยมสีแดงกับเงินสามเหมามาที่ได้รับทอนมาใส่กลับไปในกระเป๋าเสื้ออย่างระมัดระวัง กัดกระดาษคลุม แล้วค่อยนำมี่ยมอีกแ่่งใส่ปาก เขารู้สึกดีใจอย่างมีความสุข *หวานจังเลย*

หยางหยวนหนางขยับเข้าใกล้ "ของนายอร่อยไหม"

ลู้งเอามี่ยมในปากออกมายื่นส่งให้หยางหยวนหนาง หยางหยวนหนางเลียไปหนึ่งที ก่อนจะเอ่ยว่า "ของฉันอร่อยกว่านิดหนึ่ง นายอยากลองชิมไหม"

ลู้งเองก็เลียอมี่ยมของหยางหยวนหนางไปที่หนึ่ง แต่ยังคงรู้สึกว่าคุณของตัวเองอร่อยกว่า เขามอมี่ยมของตนไว้ในปากอีกครั้ง กินอย่างมีความสุข

ไม่นานก็เลิกเรียนแล้ว ลู้งนั่งรอลู้ออยู่ในห้องเรียนอย่างว่าง่าย มองประตูตาปริบๆ พอเห็นลู้อเขาโผล่มาก็รีบสะพายกระเป๋าหนึ่งสี่อึงเข้าไปร้องว่า "อาต่า พี่ชาย"

ลู้อจูงมือเขาเดินไปทางหมู่บ้าน เมื่อไปถึงก็เห็นย่าลู้ออยู่ตรงปากทางเข้าหมู่บ้านแล้ว ลู้งร้องตะโกนจากที่ห่างออกไปไกลลิบ "ย่า!"

ย่าลู้อเดินเข้ามารับกระเป๋าของลู้ง ถามด้วยน้ำเสียงเอาใจใส่ว่า "ลุงจื้อหิวรีเปล่า"

ลู้งสั่นศีรษะ "ไม่หิว"

เมื่อถึงบ้าน พ่อลู้อกำลังนั่งมัดดอกไม้้อยู่ตรงขั้นบันได เนื่องจากขาของเขา

ไม่ตีสลับนาไม่ไหว จึงได้แต่มัดตอกไม้เป็นพวงหรือดออยู่ที่บ้าน ขายให้กับครอบครัว
ที่มีคนเสียชีวิต หาเงินมาจนเจือค่าใช้จ่ายเล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน

ทันทีที่พ่อลูเห็นลูง่วงก็คลี่ยิ้ม ลำคอเปล่งเสียงอ้อๆ อาๆ แม่ฟังไม่เข้าใจ
แต่ก็สัมผัสได้ถึงความดีใจ

ทั้งครอบครัวนั่งกินข้าวบนโต๊ะ ยาลูตักข้าวสามหนึ่ จากนั้นก็สับผัก
แต่ละชนิดวางไว้บนข้าว กล่าวกับลูง่วงว่า "ยกข้าวไปให้แม่ของหลานสิ"

ลูง่วงยกสามไม้ตรงออกอย่างระมัดระวัง เดินไปยังห้องด้านในสุด ห้องนั้น
มีตีสลัว หน้าต่างมีแผ่นไม้ตอกตะปุดตายอย่างแน่นหนา ช่องรับแสงเพียง
หนึ่งเดียวคือหน้าต่างขนาดเล็กตรงหลังคา มันเล็กจนแทบจะเรียกว่าหน้าต่าง
ไม่ได้ เป็นเพียงแค่ช่องเล็กๆ ช่องหนึ่งที่มีขนาดประมาณศีรษะของผู้ใหญ่นั้น

เวลานี้ฟ้ายังสว่างอยู่ แม่ในห้องจะมีตีสลัวแต่ยังคงมองเห็นสิ่งรอบด้าน
ได้ราวๆ ลูง่วงเห็นแม่มั่งกอดขาอยู่บนพื้น แหงนศีรษะมองท้องฟ้าผ่านช่อง
บนหลังคา

ลูง่วงวางสามลงบนพื้นตรงหน้าเธอแล้วเรียก "แม่"

คนที่นั่งอยู่บนพื้นไม่มีปฏิกิริยาใดๆ

ลูง่วงหยิบอมยิ้มที่นำกลับมาจากโรงเรียนออกมา มันละลายแล้วจึง
เหนียวเหนียวติดลิ้น สกปรกเลอะเทอะไปหมด ลูง่วงพองแก้มเป่าฝุนด้านบน
ยื่นอมยิ้มไปตรงปากแม่พร้อมพุดเสียงเบา "แม่มินสิ"

ในที่สุดแม่ของเขาก็เคลื่อนไหวสายตากลับมา มองลูง่วงกับอมยิ้มตรงข้าง
ปากตนอย่างเชื่องช้า ลูง่วงขยับอมยิ้มเข้าไปชิดปากเธอ เธอถึงค่อยๆ อมอมยิ้ม
เข้าไป ลูง่วงใช้มือเท้าศีรษะคลี่ยิ้มตาหยี

เธอค่อยๆ เอื้อมมือไปลูบศีรษะลูง่วง การกระทำนั้นทำให้เซ่ตรวนซึ่งสวมไว้
บนมือลากไปกับพื้นจนเกิดเสียงเคร้งคร้าง

ยาลูที่อยู่ด้านนอกเริ่มร้องตะโกนเรียก "ลุงจือ มากินข้าว"

ลูง่วงลุกขึ้นเดินไปด้านนอก เมื่อถึงประตูก็หันกลับมามองแวบหนึ่งก่อนจะ
ออกเดินต่อ

บนโต๊ะมีกับข้าวสามสาม แต่มีเพียงสามเดียวที่มีเศษเนื้ออยู่นิดหน่อย

ย่าลู่ใช้ตะเกียบคีบเนื้อซึ่งแทบจะเล็กเท่ากับเล็บมือใส่ชามของลู่อั่งทั้งหมด ระบายยิ้มกล่าวว่า "หลานรัก กินเยอะๆ หน่อย"

พ่อลู่ก็ถือโอกาสคีบเนื้อใส่ชามลู่อั่งเช่นกัน

ขณะที่ทั้งสามคนเพิ่งกินข้าวเสร็จและเตรียมเก็บชามตะเกียบก็ได้ยิน คนร้องตะโกนตรงลานบ้าน "แม่หม้อ!"

ลู่อั่งตามย่าลู่ออกไป เห็นหญิงชราที่เขาเรียกว่าย่าใหญ่ซึ่งอาศัยอยู่ถัดไป จากบ้านของพวกเขามาหา พวกเขา นั่งลงตรงขั้นบันไดลานบ้าน ย่าใหญ่พูดว่า "แม่หม้อ พรุ่งนี้ฉันจะไปตีไม้เหล้าในหมู่บ้านตรงเขาด้านนั้น เลยอยากขอชิม ชูดผ้าไหมเทียมใส่หน่อย"

ขณะที่ย่าลู่เข้าบ้านไปหยิบเสื้อผ้าให้ย่าใหญ่ ย่าใหญ่ก็พูดคุ้ยหยอกล้อกับ ลู่อั่ง "ฉงจื่อ แม่หนูละ"

แม่ก็อยู่ในบ้านไม่ใช่หรอ ลู่อั่งไม่เข้าใจว่าเธอหมายความว่ายังไง จึงตอบกลับไปมึนๆ "แม่อยู่ในบ้าน"

ย่าใหญ่ไม่พูดอะไรอีก แต่บนใบหน้าปรากฏรอยยิ้มประหลาดอันอธิบาย ไม่ถูก

ตกตึก ลู่อั่งนอนซบอยู่ในอ้อมกอดของย่าลู่ มองดวงดาวบนท้องฟ้า เขาทถามว่า "ย่า ทำไมย่าใหญ่เรียกย่าว่าแม่หม้อละ"

ย่าลู่ยิ้ม ตอบว่า "รอหลานโตก็จะเข้าใจเอง"

หลังจากนั้นลู่อั่งถึงได้รู้ว่าความจริงแล้วคำว่าแม่หม้อเป็นคำเรียก เชิงยกย่อง ในหมู่บ้านทุกรัฐนล้วนมีผู้หญิงคนหนึ่งถูกเรียกว่าแม่หม้อ คนอื่นๆ ต่างบอกว่า เป็นเพราะเธอมีความสามารถในการติดต่อและอัญเชิญบรรพบุรุษ

2

เพิ่งไปเรียนได้หนึ่งอาทิตย์ลุงก็ไม่อยากไปอีกแล้ว การนั่งอยู่ในห้องเรียนทุกวันหรือจะเทียบได้กับการเล่นสนุกอยู่ในทุ่งนาบนภูเขาเหมือนสมัยก่อน

วันจันทร์อีกแล้ว เป็นตายยังไงลุงก็ไม่ยอมไปโรงเรียน เขาพูดด้วยความน้อยอกน้อยใจว่า "หนีวหนีวกับอาซานไม่ต้องไปเรียน ผมก็ไม่อยากไปเหมือนกัน"

เมื่อวานลุงจะไปจับไก่บนเขาไปกับเพื่อนในหมู่บ้าน ถึงเพิ่งรู้ว่าที่ย่าบอกก่อนหน้านี้ว่าเด็กๆ ทุกคนต้องไปโรงเรียนนั้นเป็นเรื่องโกหก ทั้งหมู่บ้านมีแค่เขากับอาต้าที่ไปเรียนหนังสือ

ย่าลู่ล่อมเขาอย่างอดทน "หลานไม่ไปเรียนก็ต้องไปตัดฟืนแบบหนีวหนีว หลานจะทำรีเปล่า"

ลุงลองคิดดู การไปตัดฟืนบนเขาน่าเบื่อมาก ทั้งยังเจ็บมือสุดๆ แต่ตัดเสร็จก็ไปจับกบมาอย่างก๊ากับพวกหนีวหนีวได้ เทียบแบบนี้แล้วการไปเรียนยังนับเป็นเรื่องที่ไม่สนุกมากกว่า ดังนั้นเขาจึงพยักหน้า

ย่าลู่ถอนหายใจครั้งหนึ่ง ก่อนโน้มหน้าเขากลับมาอีกครั้งด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน "จงจ้อ หลานต้องไปเรียนหนังสือ รู้ตัวอักษรถึงจะเป็นปัญญาชน หลานบอกว่าย่าโตไปอยากเป็นปัญญาชนไม่ใช่หรือ"

ลุงเบะปาก "ย่า...ผมไม่เรียนหนังสือ ไม่อยากเป็นปัญญาชนแล้ว"

บนทางเดินหิน ตรงไปยังด้านในสุดของหมู่บ้าน

เพราะสองฟากถนนไร่ซึ่งดวงไฟจึงมีตมมาก มีเพียงแสงจากดวงจันทร์ส่องมาราวๆ ก้อนหินบนพื้นซึ่งถูกสายลมสายฝนและฝ้าทำขัดถูจนเงาวับสะท้อนแสงจันทร์พร่างพราว ประหนึ่งผืนน้ำซึ่งต้องแสงจันทร์เป็นประกายทั่วทั้งหมู่บ้านอยู่ท่ามกลางรัตติกาลอันมืดมิดเงียบสงบ ได้ยินเพียงเสียงฝีเท้าและเสียงหอบหายใจของลู่ฉง ประกอบกับเสียงกรรองเสียงสุนัขเห่าตบระบิเวณที่ห่างออกไป

ลู่ฉงวิ่งอยู่ครู่ใหญ่จึงมาถึงบ้านครอบครัวปู้หลี่ซึ่งกว้างขวางแต่ก็เก่ามาก ลู่ฉงเข้าไปในลานบ้าน ลูบหัวต่ำฮูยซึ่งนอนหมอบเฝ้าบ้านอยู่ตรงประตู ต่ำฮูยเลียมือเขา

ลู่ฉงตะโกนเข้าไปในบ้าน "ปู้!"

เสียงชราเสียงหนึ่งดังออกมา "ฉงจื่อรี"

"ปู้ ผมฉงจื่อเอง"

บานประตูเปิดออก ลู่ฉงยื่นตะกร้าส่งให้ ทว่าปู้หลี่กลับไม่ยอมรับ "ฉงจื่อเยอะเกินไปแล้ว พวกปู้กินไม่หมดหรอก"

ลู่ฉงยังคงดันตะกร้าไปทางตัวปู้หลี่ "อย่าบอกว่าให้ปู้กิน ปู้หมาด้วย"

ในที่สุดปู้หลี่ก็รับไปด้วยมือสั้นเทา ส่วนมืออีกข้างจูงลู่ฉงเดินเข้าไปในบ้าน

ในบ้านจุดตะเกียงเพียงดวงเดียว กลิ่นอับมาก บรรยาคาศหดหูไรชีวิตชีวา ทว่าลู่ฉงกลับคล้ายไม่รู้สึกรึ เดินไปถึงข้างเตียงก็ร้องเรียกเสียงเบา "ปู้หมา"

ชายชราที่นอนอยู่บนเตียงค่อยๆ ลืมตาขึ้น ตรงตาขาวของเขาเป็นสีเหลืองผิดปกติ เสียงแหบแห้งเอ่ยว่า "ฉงจื่อมาแล้ว"

ลู่ฉงนั่งลงตรงตั้งตัวเล็กด้านข้าง สอดมือเข้าไปดั่งมือปู้หมาในผ้าห่มมือข้างนั้นค่อนข้างเย็น ทั้งยังสากรระด้างแบบที่มีเฉพาะในคนแก่คนเฒ่า ลู่ฉงเอ่ยว่า "ปู้ฮะ ผมไปโรงเรียนแล้วนะ"

ปู้หมาแยมปาก มุมปากยกขึ้นอย่างเชื่องช้าเป็นพิเศษ ประหนึ่งต้องใช้

"รู้รีเปล่าว่าพวกเขาเป็นพวกเข้าประตูหลัง ต่อไปนายอย่าไปบ้านพวกเขา
แม่ฉันบอกว่าพวกเขาจะป่วย"

ลู้งร้อนใจ รีบพูดว่า "อย่าบอกว่าโรคของปู่หมาไม่ติดต่อกัน"

หนินวินารู้สึกว่าลู้งช่างซื่อสัตย์จริง "นายรู้รีเปล่าว่าการเข้าประตูหลัง
คืออะไร ก็คือแทงกันไง"

ลู้งรู้สึกคำพูดของหนินวินชักจะเข้าใจยากขึ้นทุกที ต้องเป็นเพราะ
เขาไม่ได้ไปเรียนหนังสือแน่ ลู้งมองเขาด้วยความสงสารแวบหนึ่ง จากนั้นก็
ไม่สนใจอีก เดินต่ออีกไม่กี่ก้าวก็ถูกต้นไม้ข้างทางดึงความสนใจไป ลู้งเดินไป
มาเปาเป็นทำนองที่พ่อเคยสอน

เพิ่งเห็นว่าบนหมวกของเขามีตัวอักษรสีเหลืองหลายตัวเขียนว่า 'ทีมสำรวจถ้ำ
ครั้งที่สามของมหาวิทยาลัยซานหนาน'

นี่เป็นครั้งแรกที่ลู๋งคุยกับคนอื่นด้วยภาษาจีนกลางนอกจากในห้องเรียน
เขาเฝ้าปาก ก่อนจะพูดว่า "รู้ ผมพาพวกคุณไปได้"

คนคนนั้นตะโกนบอกเพื่อนร่วมทางซึ่งลุกขึ้นเก็บข้าวของนานแล้วว่า
"พวกเราไปกัน เด็กคนนี่รู้ทาง"

คนทั้งกลุ่มออกเดินทาง เดินไปได้ช่วงหนึ่งลู๋งก็พบว่าความเร็วของ
พวกเขาสู้ไม่ได้แม้แต่യാลู่ ดังนั้นจึงได้แต่เลือกทางที่ค่อนข้างเดินง่ายแต่
ระยะทางไกลมาก เขากังวลนิดหน่อย ไม่รู้ว่าจะกลับไปทำอาหารเย็นทัน
หรือเปล่า

ครั้นหันหน้ากลับไปอีกครั้งก็พบว่าบนแผ่นหลังของคุณอาคนที่เดินอยู่
ด้านหลังสุดแบกคนคนหนึ่งเอาไว้ มองเห็นหน้าตาไม่ชัด แต่ดูจากแขนขาแล้ว
น่าจะโตกว่าเขาไม่เท่าไร คุณอาคนนั้นแบกเด็กวัยรุ่นไว้ทำให้กินแรงมาก
ฝึเท้าจึงยิ่งหนักอึ้งเชื่องช้ากว่าคนอื่น ๆ

เพื่อเร่งความเร็ว ลู๋งจึงเดินเข้าไปพูดกับคุณอาคนนั้นว่า "ผมแบกเขา
ก็แล้วกัน"

คุณอาตกตะลึง "เขาหนักมาก เธอแบกไม่ไหวหรอก"

ลู๋งกล่าว "ผมจะลองดู"

คุณอาเห็นลู๋งยืนกรานก็ได้แต่วางคนลงให้เขาลองดู ตอนนั้นลู๋งถึง
เพิ่งพบว่าคนบนหลังตื่นแล้ว กำลังลืมตามองเขา

ลู๋งปฏิเสธความหวังดีของคนรอบข้างที่คิดจะช่วยแบกพี่นแทนเขา
เขานำพี่นที่มัดไว้ดีแล้วแขวนคอ ก่อนจะย่อตัวลง ให้นำคนมาวางไว้บนหลังตน
ลู๋งสัมผัสได้อย่างชัดเจนถึงการดิ้นรนตอนที่คนบนหลังขบลงมา เขาคิดว่าขาทั้งคู่
ของคนคนนั้นไว้แล้วลุกขึ้นยืน

เมื่อกลุ่มคนซึ่งตอนแรกกังวลอย่างยิ่งเห็นลู๋งเหมือนไม่เป็นไร ข้ายัง
เดินตัวเบาๆจนนางแอนก็วางใจ พี่สาวคนหนึ่งถามว่า "หนุ่มน้อย เธอไม่รู้รู้สึก
หนักเหรอ"

ลุงเงินเล็กน้อย คลีเอ็มเอียงอายุเป็นพิเศษ ตอบว่า "ไม่รู้สิ๊ก"

คนอื่นๆ พากันตบตันขากล่าว "พลังเหนือมนุษย์จริงๆ"

ลุงนำกลุ่มคนเดินเลียบบผ่านหุบเขา ความเร็วเพิ่มจากเมื่อสักครู่เล็กน้อย
อย่างเห็นได้ชัด พอเดินได้หนึ่งชั่วโมง ด้านหลังก็มีคนร้องตะโกนขึ้นว่า "ไม่ไหวแล้วๆ
ฉันต้องการพัก"

ลุงจึงได้แต่หยุดเท้า วางคนบนหลังให้พักก่อนหินใหญ่ก้อนหนึ่ง เขามอง
มองพระอาทิตย์กับเงาไม้ คาดว่าตอนนี้ น่าจะประมาณบ่ายสามแล้ว

"ฉันไม่ระวังเลยหล่ม ถ้าข้อเท้าไม่แพลงฉันก็เดินเองได้" เสียงหนึ่งดังขึ้น

ลุงอึ้งไป ครั้นจับใจความได้ว่าอีกฝ่ายกำลังพูดกับตนก็มองเขาครหาหนึ่ง
ไม่รู้ว่าจะควรตอบกลับไปยังไง เลยได้แต่ร้อง "อ้อ"

เด็กหนุ่มคนนั้นนึกว่าลุงไม่เชื่อจึงรีบพูด "จริงๆ นะ ก่อนหน้านี้ฉันเคยมา
สำรวจกับพวกเขาหลายครั้ง ปกติตอนฝึกซ้อมที่บ้านก็วิ่งได้ตั้งสามสิบกิโล"

ลุงไม่รู้จะทำไม่อีกฝ่ายต้องพูดเรื่องเหล่านี้กับตน แต่เห็นท่าทางเขา
จริงจังมากก็ไม่กล้าตอบส่งเดช กัดดกยิ้มอยู่นานถึงได้พูดออกมาว่า "รู้แล้ว"
พอเห็นสีหน้าเด็กหนุ่มส่อเค้าว่าจะเปลี่ยนเป็นคำคำล้าก็รีบเสริมอีกหนึ่งประโยค
"นายยอดเยี่ยมมาก"

แต่ไม่รู้จะทำไม่อื่นๆ ของเด็กหนุ่มกลับไม่ดีขึ้น เขาคลายเตรียมจะ
พูดอะไรบางอย่าง ตอนนั้นเองก็ได้ยินคนร้องตะโกนว่า "ออกเดินทาง!"

ลุงคุกเข่าลงอีกครั้ง หนนี้เด็กหนุ่มซบลงมาโดยไม่ลังเลแม้แต่น้อย

ลุงคะเนว่าอีกไม่ถึงหนึ่งชั่วโมงก็จะถึงเมืองแล้ว ถ้าเร่งกลับไปให้ถึงบ้าน
ตอนห้าโมงเย็นน่าจะยังทำกับข้าวทัน เขาแค้นู้สึกหุดหุดน้อยที่ตอนบ่าย
ไม่ได้ช่วยยาเก็บเกี่ยวข้าวฟาง

"นายชื่ออะไร" เสียงดังมาจากข้างหู

ลุงอึ้งไปครู่หนึ่งถึงตอบกลับ "ลุง"

"ลูตัวไหน งตัวไหน"

"ลูจากคำว่าพื้นดิน งจากคำว่าอีกครั้ง"*

* คำว่าลู มาจากลูตี้ (陆地) หมายถึงดินแดนหรือพื้นดิน ส่วนง ในที่นี้มาจากคำว่างไหล (重来) ที่แปลว่า
อีกครั้ง

พออย่าลู่กลับมามากับข้าวก็เสร็จแล้ว นางเข้าบ้านมาแวบเดียวก็มองเห็นนาฬิกาที่วางอยู่บนโต๊ะ แค่เห็นก็รู้ว่าไม่ใช่ของถูกๆ ลุงใหญ่ของลุงก็มีอยู่เรือนหนึ่ง จ่ายไปตั้งสิบล้วนเต็มๆ

นางถือไปถามลุงที่ห้องครัว "ลุงจ้อ นี่มาได้ยังไง"

ลุงเล่าเรื่องในวันนี้ให้ย่าลู่ฟังหนึ่งรอบ

ย่าลู่ฟังจบก็หน้าบึ้งตึง พุดด้วยน้ำเสียงค่อนข้างโมโห "ปกติย่าสอนหลานว่ายังไง กินของคนอื่นปากต้องหวาน รับของคนอื่นมือต้องสั้น* ทำไมหลานถึงอยากได้ของของคนอื่น"

ลุงก้มหน้าไม่ปริปาก

"ช่วยเหลือคนอื่นเป็นเรื่องที่ควรทำ แต่จะเรียกร้องการตอบแทนไม่ได้ ยาเคยบอกแล้วไม่ใช่หรือ"

ลุงแอบเช็ดน้ำตา พุดอย่างน้อยเนื้อต่ำใจว่า "ผมอยากได้นาฬิกามาให้ย่า ย่าจะได้ไม่ต้องตื่นหลายครั้งตอนเช้า ได้นอนมากขึ้น"

ย่าลู่เข้าใจความหมายของลุงทันที ในใจนางปล้นปวดแปลบ 'ไม่รู้ผ่านไปนานเท่าไรถึงถอนหายใจยาว ผ่อนน้ำเสียงให้อ่อนลงบอกว่า "อย่างนั้นหลานเอาของของคนอื่นมาก็ต้องตอบแทนโซรีเปล่า"

ลุงงยหน้า จากนั้นก็พยักหน้าแรงๆ

พอกินข้าวเสร็จ ย่าลู่ก็ช่วยน่านกเขาสองตัวที่ยังมาเมื่อวานใส่ถุง ทั้งยังให้ลุงไปเก็บผลไม้ป่าที่หลังเขามาหนึ่งตะกร้า ย่าลู่รู้ว่าของที่นำมาทอดไม่ได้เหล่านี้เทียบกับมูลค่าของนาฬิกาข้อมือเรือนนั้นไม่ได้เลย แต่ผู้คนบนภูเขาก็ดูให้ได้แค่ของเหล่านี้ หวังเพียงพวกเขาจะเห็นแก่เสน่ห์ของชนบท อย่าได้นึกรังเกียจเลย

แต่ไหนแต่ไรมาย่าลู่ก็เป็นคนที่ให้เก้าส่วนคืนหนึ่งชุน** นี้อาจเป็นครั้งแรกในชีวิตที่เธอเอาเปรียบคนอื่น

ลุงถือข้าวของเดินไปยังเมืองอีกครั้ง สีท้องฟ้าจวนจะมีมืดแต่ยังไม่มีมืด

* 'กินของคนอื่นปากต้องหวาน รับของคนอื่นมือต้องสั้น' หมายถึงรับผลประโยชน์จากคนอื่นแล้ว ทำอะไรก็ต้องเกรงใจ แม้อีกฝ่ายจะทำผิดก็ไม่อาจยื่นมือเข้าไปก้าวท้าวหรือต่อว่าได้

** 1 ชุนเท่ากับ 10 ส่วน 'ให้เก้าส่วนคืนหนึ่งชุน' จึงหมายความว่าให้คืนมากกว่าที่ได้รับมา

ดังนั้นจึงสามารถมองเห็นเงาร่างเล็กๆ วิ่งผ่านระหว่างเขาได้จากบริเวณไกลๆ
เคลื่อนไหวนวดเร็วดูจกวงน้อยปราดเปรี้ยวตัวหนึ่ง

เป็นนงเขา"

หลินชวนไปมองนงเขาที่ตายแล้วในกระสอบแวบหนึ่ง แล้วพูดกับพี่สาวว่า "คุณเอาไปกินเถอะ"

พี่สาวคนนั้นมีสีหน้าไม่ยอมเชื่อและดีใจแทบคลั่ง นงเขาชนิดนี้ยิ่งยากในตลาดชายต้งหนึ่งหยวนเชียว

พี่เงินสีหน้าเต็มไปด้วยความเสียสย "จะให้เธอจริงหรือ"

หลินชวนไปใช้เท้าเตะกระสอบสานไปทางพี่สาว ถามว่า "คุณจะไม่เอา?"

"เอาๆ" พี่สาวหิ้วกระสอบสานขึ้นมา ก่อนจะวิ่งไปอย่างรวดเร็วโดยไม่สนใจข่าวของที่ใช้ทำความสะดวก รวากับกลัวว่าพวกเขาจะเปลี่ยนใจ

พี่เงินยังคงเสียสยเล็กน้อย นั่นเป็นอาหารป่าของแท้เชียว "น่าจะเอาไปด้วยนะ น่าเสียสยออก"

วันนี้เท้าของหลินชวนไปตีขึ้นมากแล้ว สามารถเดินเองได้ เขาค่อยๆ เดินลากขาไปยังสถานที่กินอาหารเข้าพลางว่า "มันจะทำรถสกปรกเลอะเทอะ ยุ่งยากจะตาย ผลไม้มันยิ่งดีกว่า เอาไว้กินระหว่างทางได้"

เออล่ะ ในเมื่อคุณชายน้อยผู้เป็นสبونเซอร์ว่าแบบนี้แล้ว เงินชีวิตหยวนก็ไม่ปนจุ๊จ๊ออีก เขาหิวตะกร้าไม้ไผ่ขึ้นมาแล้วหยิบผลไม้หนึ่งลูก เช็ดลวกๆ บนเสื่อก่อนจะโยนใส่ปาก หวานจัง

แล้วช่วงคันทานเล็กๆ ก็ผ่านไปเช่นนี้ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตลุง

ลุงกำลังนั่งนับเงินที่ตนหามาได้อยู่บนเตียง ช่วงสุดสัปดาห์เขาจะเก็บเห็ดกับผลไม้ไปขายในเมือง โดยหนึ่งจิน* จะขายสามเหมา แต่สิ่งที่ทำเงินมากที่สุดยังคงเป็นนงเขาซึ่งขายได้ตัวละหนึ่งหยวน แต่ก็ยิ่งได้ยากมาก ปีนี้เขาจึงได้แค่ห้าตัวเท่านั้น แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนี้เขาก็มีเงินเก็บถึงแปดหยวนสามเหมาแล้ว เขานับอยู่ไม่รู้กี่รอบ บนโบริหาน้อยๆ มีรอยยิ้มกว้างไม่หุบ

ลุงนำเงินสามเหมาวางกลับที่เดิม ถือเงินแปดหยวนออกไปหาย่าลู่

* จิน หรือซั่ง เป็นหน่วยชั่งของจีนที่มีน้ำหนักประมาณครึ่งกิโลกรัม และยังมีมาใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

นำออกมาอวดประหนึ่งของล้ำค่า "อย่า ให้ยาไว้ซื้อเนื้อ"

ยาลูกำลังตากข้าวเปลือกที่เกี่ยวข้องกลับมาอยู่ในลานบ้าน ในน่ายังมีข้าวที่ยังไม่ได้เกี่ยวอีกเกือบครึ่ง นางเห็นเงินยับยู่ในมือลูกจึงก็หยุดงานในมือ ลูกศรัระเขากล่าวว่า "งจื่อ หลานเก็บไว้ซื้อหนังสือเถอะ"

ลูกงไม่ยอม ยืนกรานว่า "เอาให้ยาไว้ซื้อเนื้อ ซื้อน้ำมันเถอะ"

ยาลูกงปัญญากับเขา กล่าวว่า "อย่างนั้นก็เก็บไว้ที่หลานก่อน ยามีไม่พอค่อยไปถามเขากับหลาน"

ลูกงยังคงไม่ตกลง วิ่งตรงเข้าบ้านแล้ววางเงินไว้ข้างหมอน ยาลูกมองแผ่นหลังเขาด้วยรอยยิ้มปลาบปลิ้มใจ

ลูกงออกมาอีกครั้ง เอ่ยถามว่า "พ่อละ"

"ไปตัดต้นไม้ที่หลังภูเขา"

ยาลูกงแล้วข้าวเปลือกทั้งหมดตากแดดเสร็จก็เตรียมจะไปเก็บเกี่ยวสวนที่เหลือนินา นางแบกเครื่องมือขึ้น ทว่าตอนลงบันไดกลับไม่ระวังทำหื้อข้อเท้าพลิก

ลูกงกำลังหยิบตะกร้าสะพานหลัง พอลได้ยินเสียงร้องก็หันหน้าขวับไปมอง ยาลูกงนั่งอยู่บนพื้น เขารีบวิ่งเข้าไป "ยา! ยาเป็นอะไร"

"ไม่มีอะไร ข้อเท้าพลิกนิดหน่อย"

ลูกงกังวลอย่างยิ่ง "เจ็บรีเปล่า"

ตัวยาลูกงเองเป็นวิชาแพทย์นิดหน่อย ข้อเท้าเพียงแค่เส้นเอ็นพลิก ไม่ได้บาดเจ็บถึงกระดูก "ยาไม่เป็นไร ไม่กี่วันก็หายแล้ว" นางว่าพลางยันพื้นลุกขึ้นเตรียมจะเดินไปที่นาต่อ

ทันทีที่ลูกงเห็นกรีบดึงนางเอาไว้ "ยา วันนี้ยาอย่าไปนาเลย ผมไปคนเดียวก็พอ"

"ได้ยังไงกัน ฝนใกล้จะมาแล้ว ต้องรีบเก็บ งจื่อ หลานหยิบม้านั่งมาให้ยาดัวหนึ่ง"

ด้วยเหตุนี้ลูกงจึงเดินมือหนึ่งถือม้านั่งอีกมือพยุงยาไปที่นา

ทั้งสองแบ่งงานกันตามปกติ ยาลูกงเกี่ยวข้าว ลูกงเรี่ยวแรงมากจึงรับหน้าที

ฟาดข้าว

ยาลูซื้อเท้าเจ็บจึงไม่สามารถก้มตัวเกี่ยวข้าวได้เหมือนปกติ จึงได้แต่นั่งบนม้านั่ง เกี่ยวบริเวณหนึ่งก่อนแล้วค่อยย้ายม้านั่งไปเกี่ยวบริเวณอื่นต่อ ล้ามากกว่าเดิมมาก

ลุงเห็นเพียงครู่เดียวยากก็เหงื่อไหลอาบหน้า เป็นครั้งแรกที่เขารู้สึกเกลียดที่ตัวเองไม่สามารถรีบโตได้ มือจึงยิ่งออกแรงมากขึ้น

นาที่นี้อาจเป็นเสียงฟ้าร้องอันน่าตกใจคราแรกบนหนทางแห่งการเติบโตของลุง ถึงแม้พวกเขาจะยากจน แต่ชีวิตก่อนหน้านี้ก็แทบจะเรียกได้ว่าไร้ทุกข์ไร้กังวล ทว่าวันนี้เขากลับพบว่าที่จริงแล้วแผ่นดินของยาผู้ค้าจุน ทั้งครอบครัวช่างผอมแห้งเล็กจ้อย เพราะบางคราวกับจะทนรับการกระทบกระเทือนไม่ได้แม้แต่ครั้งเดียว

หลังจากนั้นพ่อลุงก็มาช่วย ความเร็วจึงเพิ่มขึ้นไม่น้อย ลุงจึงกลับบ้านไปทำกับข้าว

ตอนนั้นนอกจากเวลาไปโรงเรียน กับข้าวในบ้านล้วนมีลุงเป็นคนทำ ยิ่งไงก็ไม่มีเนื้อ แค่พลิกไปพลิกมา เหยาะน้ำมันลงไปนิดหน่อย จากนั้นค่อยใส่ผักใบเขียวหรือไม้ก้านฝรั่งลงไปผัดให้สุก ไม่จำเป็นต้องมีฝีมืออะไร

หลังลุงทำกับข้าวเสร็จก็ยกไปให้แม่ก่อนตามปกติ เขาแอบผัดไข่ไก่ซ่อนไว้ได้ข้าวให้เธอ

ตอนนี้เขา รู้จากปากของคนอื่นๆ แล้วว่าแม่เขา คือคนที่ยาซื้อกลับมา ด้วยเงินหนึ่งพันหยวน เขารู้สึกว่าเรื่องนี้ไม่ถูกต้อง แต่ไม่ถูกต้องตรงไหน เขาก็บอกไม่ถูก

กระนั้นจุดที่คนอื่นๆ ขอบพูดถึงกลับอยู่ที่ถ้าผู้หญิงให้กำเนิดลูกได้ไม่ดี คลอดคนขาเป๋ตาบอดออกมา กระทั่งลูกสะใภ้ก็ยังต้องใช้เงินมากขนาดนั้น ไปซื้อมาจากที่ห่างไกล ทั้งยังต้องใช้โซ่ล่ามไว้เพราะกลัวเธอหนี ทำงานทำการ ก็ไม่ได้ เสียข้าวเลี้ยงไปเปล่าๆ คูลี ต่อให้เป็นถึงแม่หมอดแล้วยังงั้น

มนุษย์เราคล้ายจะสนุกสนานกับการพูดคุยถึงเรื่องความโชคร้ายของคนอื่นมาแต่ไหนแต่ไร เหมือนว่าการพูดเช่นนี้รอบแล้วรอบเล่าจะสามารถ

นี่กะทันหันเกินไปแล้ว ครึ่งก่อนลูเซายังบอกกับลุงอยู่เลยว่าทั้งคู่จะไปเรียนมหา'ลัยในเมืองเดียวกัน จะได้อยู่กันได้ ลุงไม่รู้ว่เพราะอะไรถึงเปลี่ยนไปเร็วขนาดนี้ เขาไม่ใช่เด็กน้อยที่คิดแต่จะเล่นสนุกเหมือนในอดีตคนนั้นอีกแล้ว เขารู้ว่ที่คุณครูและย่าคอยเคี่ยวเข็ญสั่งสอน เพราะการเรียนหนังสืออาจเป็นเพียงโอกาสเดียวที่จะเปลี่ยนโชคชะตาของคนอย่างเขาได้

เขาขึ้นมาออกมาต่งลูเขาไว้เหมือนตอนเล็ก ๆ เบิกตากว้างถามว่ "นายบอว่จะสอบเข้ามหา'ลัยไม่ใช่หรอ ทำไม่ไม่เรียนแล้วละ คะแนนสอบก็สามารถทำให้ขึ้นได้นี่"

"สำหรับคนบางคน ต่อให้พยายามมากกว่านี้คะแนนก็ไม่มันดีขึ้นหรอก"

เขาไม่ซ้น? ลูเขาตื่นตั้งแต่ตีสี่ ท่องหนังสือจนถึงรุ่งสว่างทุกวัน พยายามเล่าเรียนสุดชีวิต แต่คะแนนยังไม่กระเตื้องขึ้น ขนาดพ่อที่ต่อให้ต้องวัดเข็มขัดไม่กินไม่ดื่มก็จะต้องส่งเขาเล่าเรียนหนังสือให้ได้ก็ยังต้องยอมรับความจริงว่ ลูกชายเป็นเจ้าที่มผู้ไม่มีวันเรียนหนังสือได้ เขาจะทำยังไงได้อีกเล่า

ลูเขาระบายลมหายใจยาว ทอดสายตามองดวงอาทิตย์ซึ่งใกล้จะขึ้น พยายามแยมปากเป็นรอยยิ้มแล้วบอว่ "ไม่เรียนก็ไม่เรียน ก่อนหน้านี้ในหมู่บ้านพวกเราไม่เคยมีใครเข้าเรียน ทุกคนก็ยังใช้ชีวิตได้อย่างดีไม่ใช่หรอ"

น้ำเสียงเขามีความปลอดโปร่งซึ่งแสร้างทำออกมา ไม่รู้ว่ากำลังกล่อมลุง หรือปลอบใจตัวเอง

ลุงเข้าใจแล้ว ในใจเขาอัดแน่นด้วยความรู้สึกอธิบายไม่ถูก คล้ายกับว่ นอกจากถอนหายใจก็ไม่มีว่ควรทำอะไรแล้ว

วันนี้ชั้นเรียนช่วงบ่ายมีวิชาพละหนึ่งคาบ ปกติแล้วจะออกกำลังกาย ลีบนาทึ หลังจากนั้นก็จะเป็นกิจกรรมอิสระ คึว่ลุงชมนวมุ่นอยู่ตลอดเวลา ครุ่นคิดเรื่องทีกดทับอยู่ในใจซ้ำแล้วซ้ำเล่า

รอกะทั่งเขาได้สติกลับมา ก็ยืนอยู่ไม่ไกลจากประตูสถานึตำววจ ในเมืองแล้ว

เขาขึ้นมากระดาศแผ่นดินไว้ แต่กลับรวบรวมความกล้าเดินเข้าไปไม่ได้

แต่ในที่สุดลู่องก็ย่างเท้าเดินไปทางสถานีตำรวจ ท่องซื้อบนกระดาดาช
ที่แม่เขียนให้เขาในใจ จางซีวี่จิ่ง ซีวี่จากคำว่าสวย จึงจากคำว่าทิวทัศน์*

ทันใดนั้นไหล่เขาก็ถูกคนตบเบาๆ "จงจื่อ หนูจะทำอะไรนะ"

ลู่องรู้สึกว่าเขาตัวเองอ่อนยวบ พอมองไปก็เห็นแม่ของอาซ่าน เธอตั้ง
แฝงลอยชายฝักอยู่ด้านข้าง ลู่องก้มหน้าตอบ "คุณป้า ผมไม่ได้ทำอะไรครับ"
จากนั้นก็วิ่งเร็วรี่ไปทางโรงเรียน

พริบตานั้นประโยคที่ย่าพูดก็พรั่งพรูขึ้นมาในสมอง เธอออกมา หลาน
ก็อาจไม่มีแม่แล้ว เพียงแค่ประโยคเดียวก็ทำให้เขาสูญเสียความกล้าทั้งหมด
ที่สะสมรวบรวมอยู่นาน เขาไม่อยากไม่มีแม่ เขาก็พิมพ์ขอโทษแม่อยู่ในใจ
สาบานว่ารอให้ตนโตกว่านี้อีกนิดจะต้องให้แม่ออกมาแน่นอน เขาจะดูแลแม่
ให้ดี กตัญญูต่อเธอไปชั่วชีวิต

หลายปีหลังจากนั้น ลู่องล้วนใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความเสียใจอย่าง
สุดซึ้ง เขาอดคิดไม่ได้ว่าหากวันนั้นเขาเหยียบย่างเข้าไปในสถานีตำรวจ
ทุกสิ่งทุกอย่างในภายหลังจะต่างออกไปไซริเปล่า แต่ต่อมาเขาถึงได้รู้ว่า
ต่อให้วันนั้นเขาเข้าไปจริงๆ บอกชื่อแม่ออกไปอย่างกล้าหาญในห้องทำงานที่
ไม่มีเครื่องขายคอมพิวเตอร์ และในยุคสมัยที่รัฐบาลพยายามเลี่ยงการสร้าง
ความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยเท่าที่จะทำได้ การกระทำของเขาก็ไม่มีประโยชน์
อะไรเลย ความเสียใจหลายปีก่อนหน้านั้นของเขาล้วนไร้ความหมายโดยสิ้นเชิง

ช่วงขณะหนึ่งเขาไม่รู้ว่าควรจะเผชิญหน้ากับความจริงอันไร้สาระนี้ด้วย
ความรู้สึกอย่างไรดี สายธารแห่งโชคชะดานั้นไหลไปข้างหน้าโดยไม่สนใจใคร
คุณตื่นนอนมานานจนไม่อาจนับวันคืน สุดท้ายก็กระโดดลงไปโดยกอดความมุ่งมั่น
ว่าต้องตายแน่แล้วเอาไว้ หมายจะใช้ร่างกายที่มีเลือดเนื้อขางมันไว้ ต่อให้
ทำได้เพียงชั่วพริบตาเดียวก็ตาม ทว่ามันกลับขัดสาดผ่านร่างคุณไปราวกับ
ไม่มีตัวตนอยู่จริง ไม่เคยหยุดแม้สักนาที เหลือเพียงคุณที่ยืนงุนงงอยู่ตรงนั้น
มองไปรอบด้านโดยไม่รู้ว่าตนอยู่ที่ใด

* คำว่าซีวี่ มาจากซีวี่ลี่ (秀丽) หมายถึงสวย ส่วนจิ่ง ในที่นี้มาจากคำว่าจิ่งเซอ (景色) ที่แปลว่าทิวทัศน์

พบว่าลู้งในยามนั้นมีชีวิตอยู่ที่ท่ามกลางความละเอียดที่มีต่อแม่อย่างไรที่สิ้นสุด ทุกวันเขาจะวางขาแล้วเดินออกไปทันที ไม่กล้าอยู่ข้างกายเธอเพิ่ม แม้แต่วินาทีเดียว กระนั้นเขาก็ไม่พูดอะไรกับเขาคือ รวากับว่าการชอร้องอย่างพื้นเพื่อนในวันนั้นเป็นเพียงแค่ความฝันจากหนึ่ง และเธอก็ลืมมันไปนานแล้ว

เวลาไหลผ่านไปอย่างรวดเร็ว ตอนนี้ลู้งอยู่บนมัธยมต้นปีที่สองแล้ว การดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาธรรมชาติไม่อาจหล่อเลี้ยงคนจำนวนมากได้ คนหนุ่มสาวในหมู่บ้านจึงค่อยๆ ทอยมือไปทำงานข้างนอก ต่อมาก็ก็นำไปทำงานในสถานที่ที่ยังไกลออกไป ลู้งยังคงใช้ชีวิตไม่ต่างจากเมื่อก่อน เพียงแค่ยิงเหยียบขมิ้นลงทุกที

ปูหม่าจากไปในฤดูหนาวของปีนั้น

คืนนั้นลู้งเพิ่งจะเอนตัวลงนอน ก็ได้ยินเสียงเห่าของตัวสุนัขมาจากลานบ้าน ตัวสุนัขวางง่ายมาก ปกติแล้วจะไม่เห่าซ้ำซ้ำ ลู้งยังคงข้างแปลกใจจึงออกไปดู พอออกไปก็เห็นว่าเขาก็คลุมเสื้อเดินออกไปข้างนอกเช่นกัน ย่าเห็นเขาก็พูดว่า "ปูหม่าของหลานคงจะไม่ไหวแล้ว"

ลู้งนั่งนอนอยู่ตรงนั้น กระทั่งย่าเรียกให้เขาไปสวมเสื้อผ้าเตรียมไปบ้านปูหม่าถึงค่อยได้สติกลับมา

ตอนไปถึงปูหม่าก็เหลือเพียงลมหายใจเฮือกสุดท้ายแล้ว ปูหลีนั่งอยู่ด้านข้างกุมมือเขาเอาไว้ ทว่าสีหน้ากลับไม่ได้มีเพียงความเศร้าเสียใจ

ปูหม่าเห็นลู้งมาแล้วก็เอาแต่มองเขา ริมฝีปากสั้นหุ้ม อยากรู้อะไรบางอย่างทว่าพูดไม่ออก

ย่าลู้งเดินเข้าไป ให้ลู้งคุกเข่าลงแล้วบอกว่า "ปูหม่าเอ๋อรัที่ไปอย่างวางใจเถอะ ฉันทจะดูแลเมิ่งเซิงเป็นอย่างดี"

ลู้งเข้าใจสาเหตุที่ปูหม่าเอาแต่มองเขาทันที สูดทำาก็ลั้นไม่อยู่ ร้องให้ออกมาพาลงพูดว่า "ปูหม่า ผมจะกตัญญูต่อปูหลี่ จะคอยเลี้ยงดูอยู่ส่งเขาจากไป"

ตอนเกิดภัยธรรมชาติ บ้านใครบ้างไม่เคยกินข้าวสารบ้านเขา ใครบ้างไม่เคยกินสัตว์ที่เขาล่ามา แกพูดว่าโรงศพนี่ยังไงแกก็ห้ามไม่ได้?"

ชั่วขณะนั้นทุกคนตกอยู่ในความเงียบงัน

อาหิวตั้งสูงใหญ่ของลู่ฉง บอกว่า "แม่หมอบ ท่านอย่าเพิ่งโกรธ เรื่องนี้พวกเราซึ่งเป็นคนรุ่นหลังสมควรกระทำ ท่านบอกมาก็คงว่ายากใจตอนไหน"

ยาหลู่พยักหน้า ก่อนจะกลับเข้าไปในห้องโถงอีกครั้ง

ปู่หลี้กับย่ากำลังจัดการเรื่องงานศพให้ปู่หมาอยู่ในห้องโถง ส่วนพวกอาหิววิ่งไปอยู่ตรงลานบ้าน ต้าฮุยหมอบอยู่ข้างร่างปู่หมาอย่างว่าง่าย คล้ายว่ามันเองก็กำลังโศกเศร้า

ลู่ฉงผ่านประสบการณ์ผู้สูงอายุล่วงลับมาหลายคนแล้ว แต่ไม่เคยมีสักครั้งที่จะเจ็บปวดอย่างตอนนั้น ไม่มีเสียงร้องไห้ของลูกชายลูกสาว ไม่มีเสียงพูดคุยของคนที่มาช่วยเหลือ ถึงขนาดว่ากระทั่งคนที่มาสง่าขาวยังเป็นเพียงสุนัขตัวหนึ่ง ทันใดนั้นเขาก็รู้สึกว่าการที่คนเราสามารถจากไปได้อย่างเงียบสงบเช่นนี้ดีที่สุดแล้ว อย่างน้อยปู่หมาจะต้องชอบแน่นอน

สุดท้ายร่างของปู่หมาก็ถูกฝังไว้บนเนินเขาเล็กๆ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้าน นั้นเป็นสถานที่ที่ปู่หมาเลือกไว้เองเมื่อตอนยังมีชีวิตอยู่ ปู่หมาทรมยศพเผ่ามาอยู่ที่นี่ ส่วนปู่หลี้เป็นคนเผ่านี้ ในหมู่บ้านยังมีญาติเขาอยู่ หลังปู่หมาเสียพวกเขาก็เหมือนต่างให้อภัยผู้เผ่าผู้ละเมิดจารีตประเพณีคนนี้ขึ้นมากะทันหัน อยากรับปู่หลี้กลับไปเลี้ยงดู อยู่ส่งเขาจากไปเพื่อแสดงความกตัญญู แต่ปู่หลี้ปฏิเสธ ยังคงอาศัยอยู่ในบ้านที่อยู่มาแต่เดิม ทุกวันตอนกลางคืนจะไปจุดตะเกียงให้ปู่หมา นี่คือนิยามของชนเผ่านี้ หลังคนจากไปจะต้องจุดตะเกียงหน้าหลุมศพเป็นเวลาสี่สิบเก้าวัน ตะเกียงไม่ดับจึงส่งหนทางให้ผู้วายชนม์เดิน

หลังสี่สิบเก้าวัน ปู่หลี้ก็หลับตาลงในบ้านของพวกเขา ไม่ตื่นขึ้นมาอีกเลย

(ติดตามอ่านต่อได้ในฉบับเต็ม)